

Financiering klimaatbeleid – Toelichting PMV

Commissie Vlaams Energie- en Klimaatplan

5/06/2023

Missie

PMV bouwt als investeringsmaatschappij aan een duurzame Vlaamse economie, de motor van onze welvaart en welzijn.

Wij zijn de partner van ambitieuze ondernemingen en projecten, die inzetten op maatschappelijke impact en financieel rendement.

- PMV steunt haar missie op de overtuiging dat:
 - ondernemerschap cruciaal is voor Vlaanderen
 - elk beloftevol ondernemersproject financiering moet vinden
 - elke onderneming winstgevend moet zijn wil ze duurzaam zijn

In 2022 investeerde PMV 210 m euro en verstrekke voor 386 m euro aan waarborgen

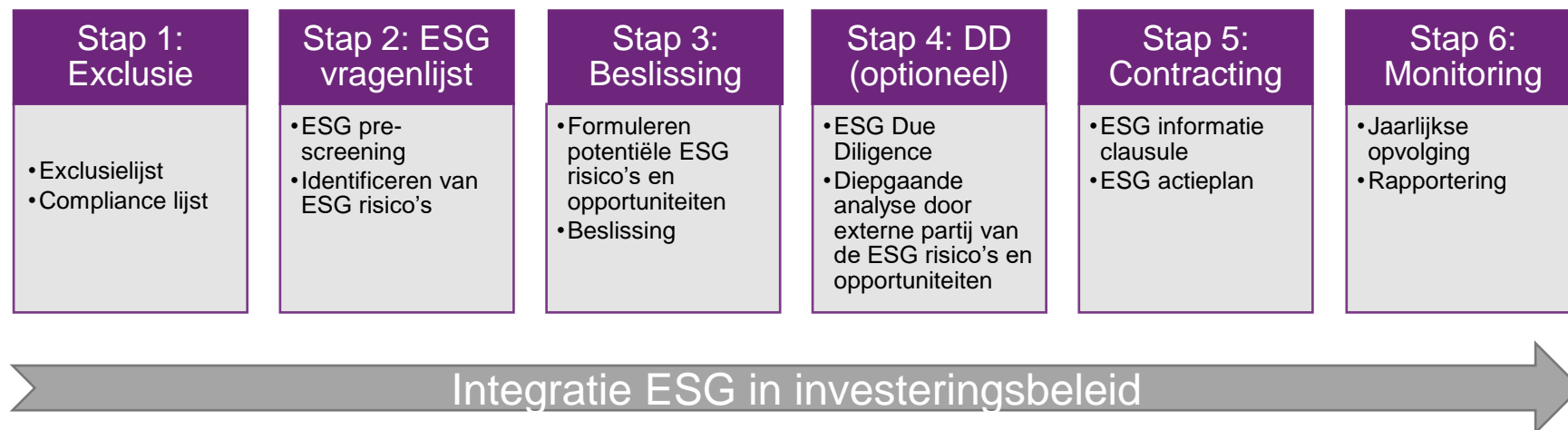
	Leningen & waarborgen	Energielening particulieren Winwinlening Vriendenaandeel ((energie)coöperaties) Kmo's
	Kapitaal	Innovatie Duurzame mobiliteit
	Vastgoed & infrastructuur	Energietransitie Energie-efficiëntie Duurzaamheid gebouwen
	Fondsinvesteringen	Duurzaamheid

ESG-beleid PMV ondersteunt Klimaatplan

- PMV kan, via haar investeringsbeleid, een grote impact hebben op de transitie van Vlaamse bedrijven
- PMV zal werken volgens de lichtgroene principes (art. 8, SFDR) en ESG-kenmerken promoten

-> ESG wordt opgenomen in het investeringsproces (uitrol in 2023/2024)

Campina Energie – energiecoöperatie in de Kempen

De Kempense coöperatie Campina Energie wil burgers samenbrengen om te investeren in hernieuwbare energie en energiebesparing in de Kempen. Door te streven naar een klimaatneutrale regio wil de organisatie de Kempen minder afhankelijk maken van dure, geïmporteerde energie en zo de economische slagkracht van de regio versterken. Campina Energie investeert alleen in installaties die aangedreven worden door hernieuwbare energiebronnen zoals wind, water, zon en aardwarmte. Door de verschillende kapitaaloproepen, ook voor Vriendenaandelen, groeide het aantal vennoten tot meer dan 1.600.

Financiering PMV: Vriendenaandelen

Bright Energy – batterijen i.p.v. dieselgeneratoren

Bright Energy van broers Arne en Sam en zus Lisse Van Acker werkt duurzame batterijoplossingen uit. De firma ontstond nadat hun ouders in 2016 een thuisbatterij van Tesla lieten installeren, de tweede in België. Het trio zag al snel in dat daar meer uit te halen viel en sloeg aan het programmeren. Ze ontwikkelden een zelflerend softwareprogramma dat hun elektriciteitsverbruik monitorde en zo de thuisbatterij optimaal liet renderen. Aanvankelijk was het plan om met de oplossing generatoren op festivals te vervangen door batterijen, maar de bouwsector bleek meer potentieel te bieden: vervuilende dieselgeneratoren worden nu door hun systeem vervangen.

Financiering PMV: waarborg

Ellio – duurzame mobiliteit

De speedpedelec Ellio van ondernemers Tomas Keppens en Jorrit Heidbuchel is de eerste elektrische fiets met tweewielaandrijving en een automatische versnellingsbak. In 2020 haalden ze 1,5 miljoen euro op voor de commercialisatie ervan. PMV stapte in als aandeelhouder. Autotechnologie voor de fiets zorgt voor extra veiligheid en maakt de fiets stabiel. De speedpedelec rijdt bovendien volledig automatisch: de versnellingen schakelen automatisch. Met de nieuwe technologie en een eigen kijk op e-bikes hoopt het ingenieursduo meer autogebruikers te overtuigen van de voordelen van fietsen en bij te dragen aan een duurzame mobiliteit.

Rol PMV: investeerder

Innovatie : van kost naar opportuniteit

Wat kan de (Vlaamse) overheid nog meer doen om klimaatgunstige innovatie te stimuleren :

- Speed matters
- Objectieve informatie verstrekken
- Simuleren stimuleren : regelluwe zones
- Faciliterend kader : vb. GDPR & verduurzaming van de Vlaamse woningen
- Innoverende technologieën versneld ingang laten vinden : JCM

- Stabiel kader om talent aan te trekken en te stimuleren
- Onderwijs
- ...

Ervaringen PMV

- Energielening
- Winwinleningen
- Zon & wind
- Energie-efficiëntie
- Implementing Partner AFIF

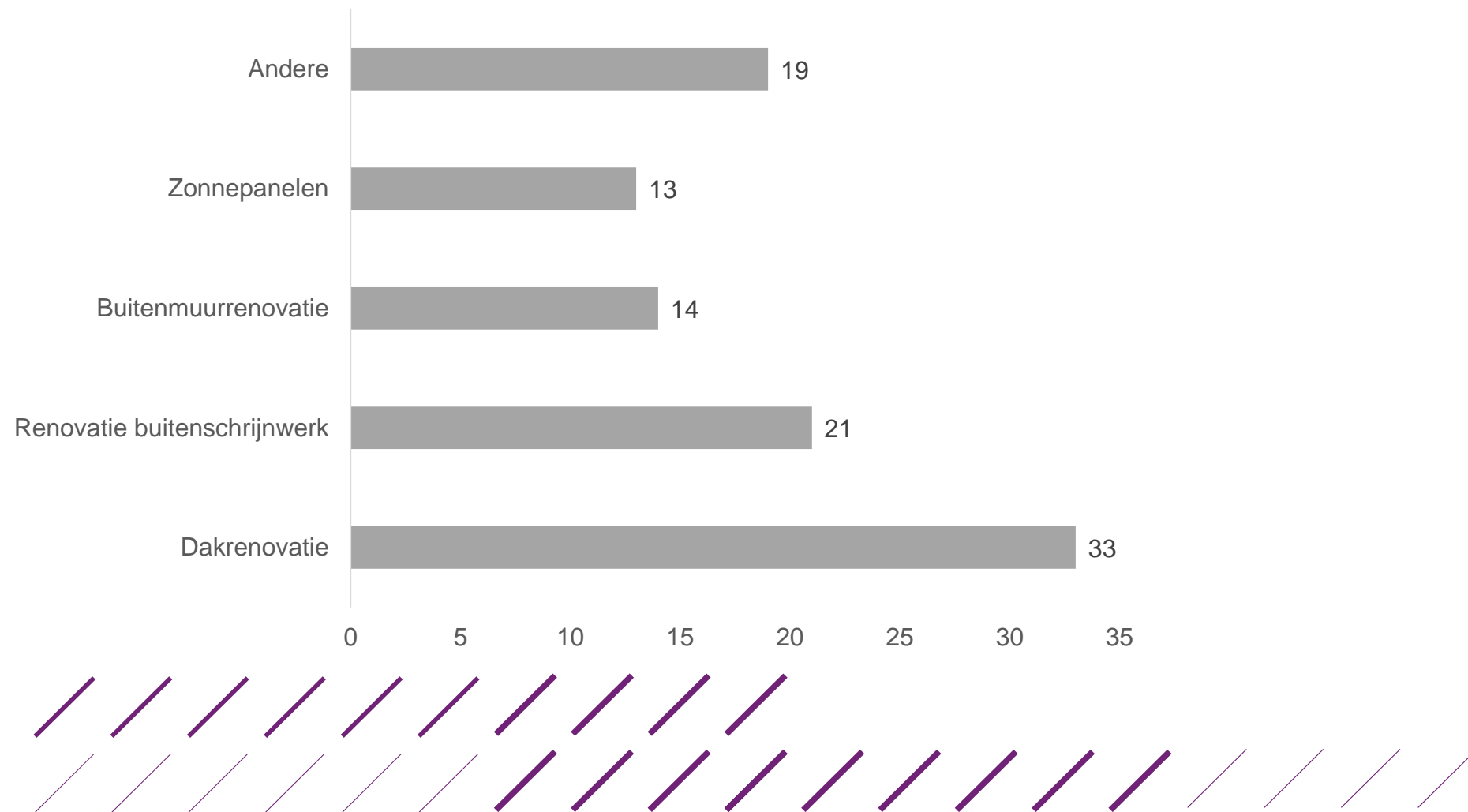

Energieleningen (1/3)

- VEKA : Energielening; Energielening+, noodkoopfonds, MijnVerbouwLening
 - Goedkope leningen (risicovrije rente, geen marge)
 - Sinds 2015 bijna 30.000 leningen voor bijna 350 miljoen euro
 - Doelpubliek: particuliere eigenaar-bewoners, particuliere verhuurders, particulieren die woning verwerven via erfenis of schenking, niet commerciële instellingen of coöperatieve vennootschappen en verenigingen van mede-eigenaars
 - Samenwerking met lokale energiehuizen
- Ook initiatieven van Agion (schoolgebouwen) en FOCl (Cultuurgebouwen)
- Ook lokale initiatieven (Regent van stad Gent)

Aanwending energieleningen (2/3)

Energieleningen – vaststellingen (3/3)

Snel succes (meer dan 4.000 dossiers per jaar)

- Bekendheid door lokale aanwezigheid energiehuizen
- Renteloze leningen bij start

Relatief weinig uitval/defaults (<0,2%)

- Nabijheid: opvolging door de lokale entiteiten
- Beperkte kredietbedragen met relatief lage terugbetalingslast
- Privéwoonst-investeringen

Inspanning overheid

- Groot aantal dossiers
- Kost overheid beperkt tot marge op eigen financiering + uitval

Winwinlening 1/2

Lening van particulieren (max 75.000 euro) aan kmo's, zelfstandigen en vrije beroepers (ook sociale economie) (maximum 300.000 euro).

Enkele kenmerken:

- Achtergesteld krediet met looptijd van 5 tot 10 jaar
- Rentevoet tussen $\frac{1}{2}$ en 1x de wettelijke rentevoet
- Jaarlijks fiscaal voordeel voor leninggever van 2,5% op het uitgeleend bedrag
- Éénmalig belastingkrediet van 30% van uitgeleend bedrag

Per 31/03/2023 in totaal 28.615 openstaande leningen voor een bedrag van in totaal 523,8 miljoen euro
Gemiddeld ca. 5.000 leningen per jaar

Kostprijs voor Gewest op jaarbasis ca. 12,4 miljoen euro.

Winwinlening 2/2

Zeer succesvolle maatregel om spaarmiddelen te mobiliseren

Afgezien van de fiscale voordelen, geen impact op overheidsbegroting

Voorstel in de maak om regeling uit te breiden met een groene Winwinlening

- zelfde karakter en voorwaarden
- jaarlijks fiscaal voordeel van 2,5% naar mogelijk [4]%
- bijkomende voorwaarde: investering met een groen karakter

Enkele principes van toepassing op Infrastructuur

HOGE CAPEX MET LANGE TECHNISCHE EN ECONOMISCHE LEVENSDUUR MAAR OP HET EINDE IS WAARDE 0 EN MOET NIEUWE INVESTERING VOLGEN

VERGOEDING OP HET GEÏNVESTEERDE KAPITAAL WORDT BEPAALD DOOR HET RISICOPROFIEL

Technisch risico, operationele risico's, onderhoudsrisico, marktrisico, bouwrisico, ontwikkelingsrisico...
Overheid kan subsidiëren
Overheid kan via beleid risico's beperken

TEGEN HET EINDE VAN DE LEVENSDUUR DIENT DE TOTALE INVESTERING (CAPEX + OPEX) + VERGOEDING OP HET GEÏNVESTEERDE KAPITAAL (TERUG)BETAALD TE WORDEN UIT DE INKOMSTEN VAN HET PROJECT.

Bij hernieuwbare energieproductie komen de inkomsten uit de verkoop van elektriciteit (MWh). Als de Capex, Opex, WACC en verwachte MWh productie over de levensduur ingeschat zijn, kan berekend worden hoeveel €/MWh (= LCOE) er nodig is om dit project haalbaar te maken. Ligt de LCOE hoger dan de marktprijs, dan is subsidiëring nodig om dit project te realiseren.

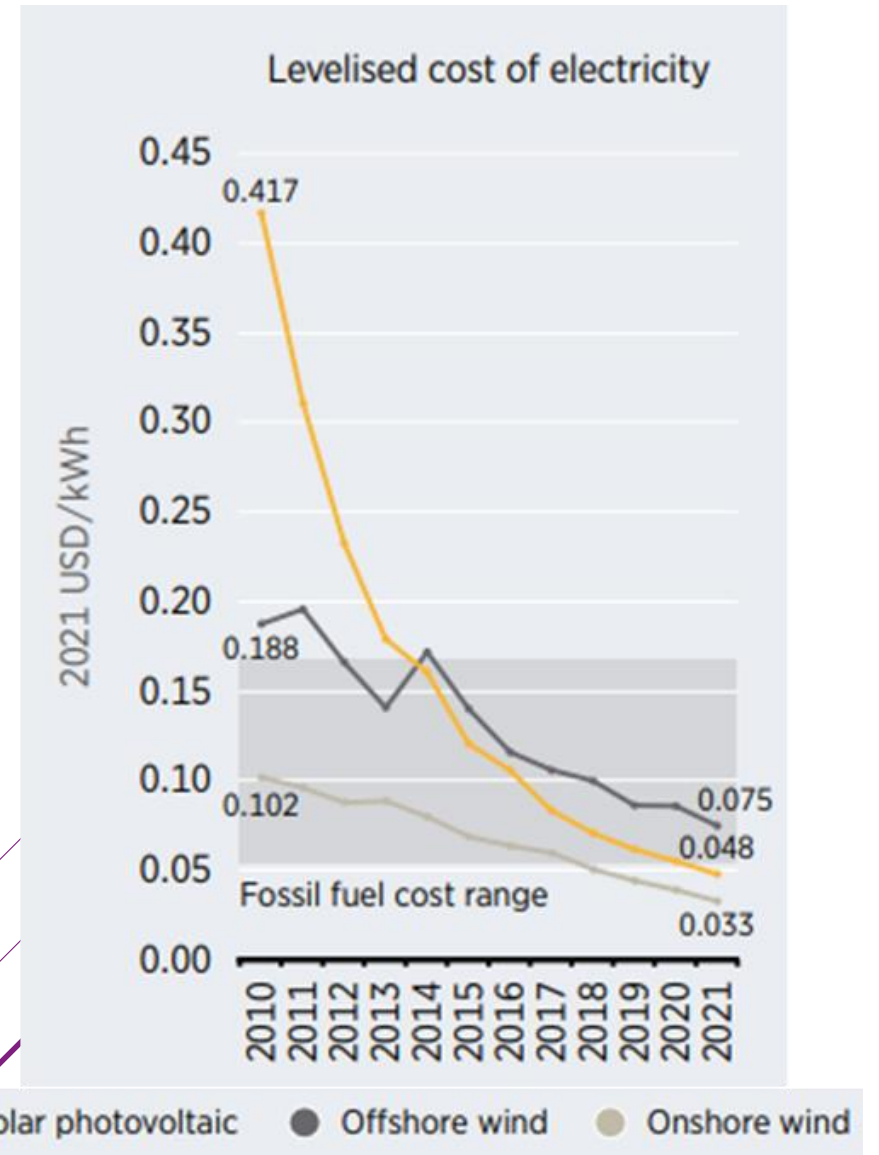
WIL MEN EEN LAGE GEMIDDELDE KAPITAALSKOST (VB. ZOVEEL MOGELIJK BANKFINANCIERING OP EEN ZO LANG MOGELIJKE TERMIJN) DAN ZIJN STABIELE INKOMSTEN OP LANGE TERMIJN VEREIST.

Een overheidsmechanisme dat het verschil bijpast tussen de marktprijs en de LCEO (cfr. het bandingfactorensysteem) en/of een 20 jaar CPPA met solide tegenpartij (die aanvaardbaar is voor de bank)

Zon & wind

- Vanuit PMV betrokken sinds 2009
- Aanvankelijk sterk gesubsidieerd
- Nu zowel zon & wind zonder overheidssteun, dankzij technologische evolutie en schaalvoordelen die resulteren in een lagere LCOE

Zon & wind

ONSHORE WIND IN VLAANDEREN

Storm Holdings (investeringen vanuit door PMV beheerde fondsen en PMV-balans)

- **Operationeel: 50 turbines = 156,7 MW = 425 GWh per jaar**
= 4,2 % van de Vlaamse doelstelling in 2022, waarvan 98 GWh zonder ondersteuning via groenestroomcertificaten
- **In 2022:** 50 MW in gebruik genomen = 25 % van de totale ingebruikname van nieuwe windturbines in Vlaanderen (204 MW)
- **In aanbouw: 3 turbines = 17,2 MW = 48 GWh per jaar**
Zonder subsidies = 100 % CPPA

PV-ZONNEPANELEN IN VLAANDEREN

ISP1-RG & Greeni Too (investeringen vanuit door PMV beheerde fondsen)

In totaal 16,3 MW = 15,5 GWh per jaar

Zon & wind

- LCOE is relatief laag in vergelijking met fossiel en is lager dan de huidige marktprijs voor elektriciteit
- Wind in Vlaanderen voornamelijk via CPPA
- Zon met hoge lokale consumptie zorgt ook voor een rendabelere businesscase

AANDACHTSPUNTEN

- Ontwikkeling project voor financiering en realisatie
 - Vergunningen voor wind en zon op land
 - Beschikbaarheid van netaansluiting
- Nood aan stabiele lange termijn CPPA (>20 jaar), in lijn met de verwachte levensduur van het project

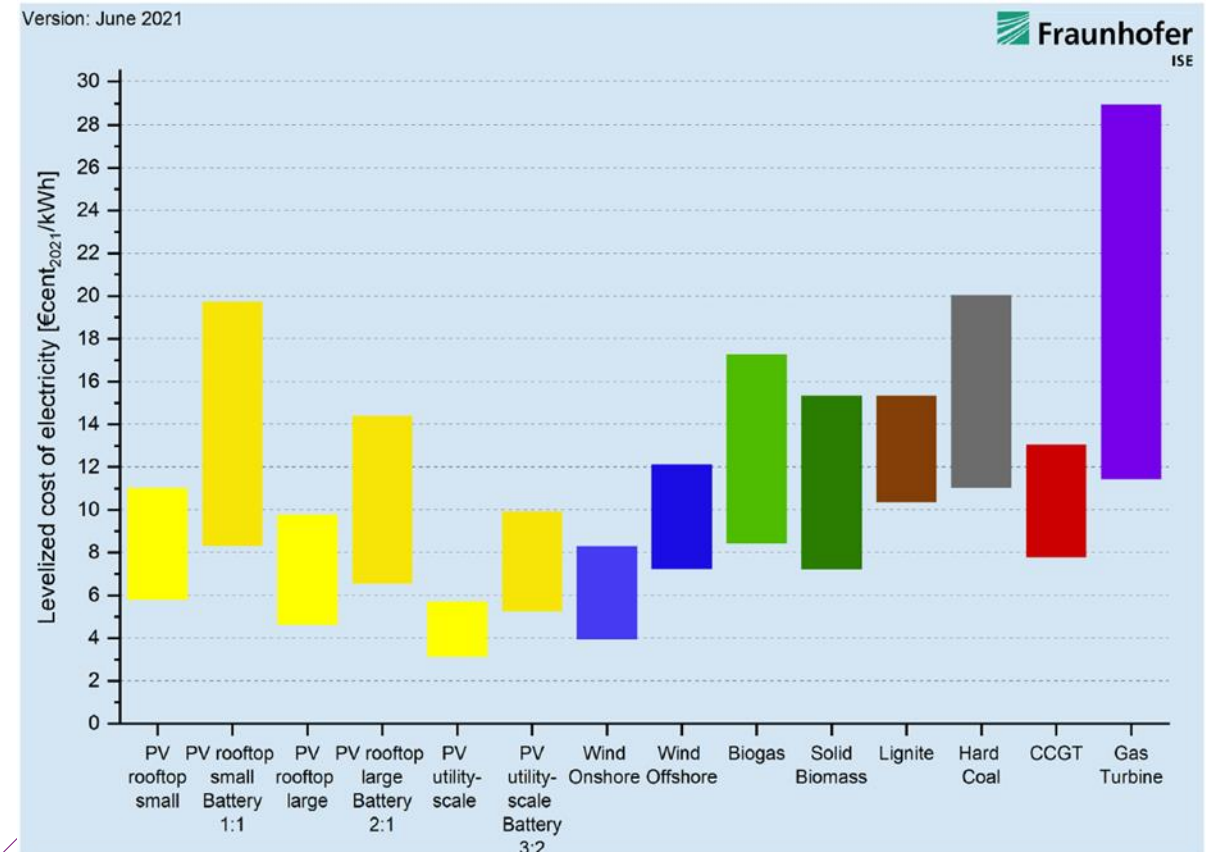

Figure 1: LCOE of renewable energy technologies and conventional power plants at locations in Germany in 2021. Specific investments are considered using a minimum and maximum value for each technology. The ratio for PV battery systems expresses PV power output (kWp) over usable battery usable capacity (kWh).

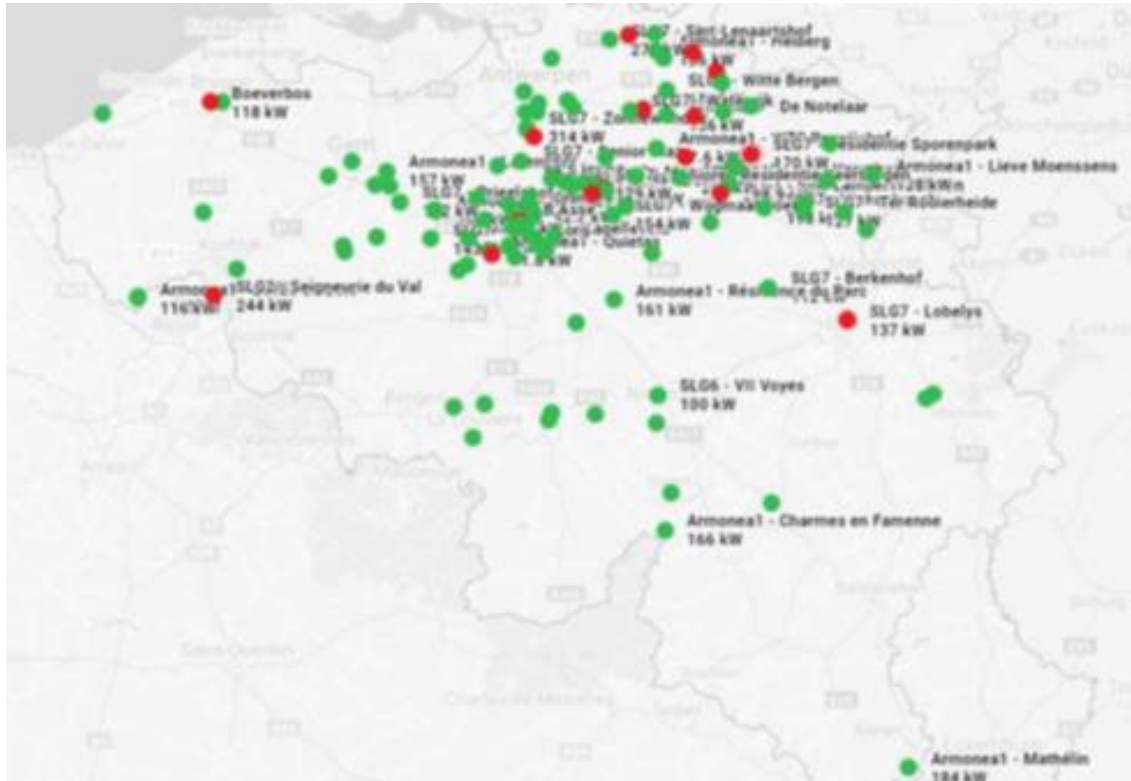
Wattson: energie-efficiëntie

Wattson is een toonaangevende start-up in de sector van de energie-efficiëntie gegroeid van 4 naar 11 medewerkers. De onderneming is EBITDA-positief sinds 2018; de omzet groeit met +/- 20 % per jaar.

- 187 gebouwen (140 Vlaanderen, 33 Wallonië, 14 Brussel)
- 1,2 miljoen m² aan vloeroppervlakte
- Ingrepen: gebouwschil, HVAC, stookplaatsvernieuwing, WKK, plaatsing zonnepanelen...
- 151 woonzorgcentra = 18.000 bewoners
- 3 mln. euro energiebesparing/jaar
- 9.000 ton CO₂-besparing/jaar

Wattson: resultaat van 5 jaar investeren

31 miljoen euro aan investeringen in energie-efficiëntie bij klanten

- 20,5 miljoen euro via LESS-vennootschappen (= ESCO's)
- 10,5 miljoen euro via andere financieringsvormen

3 miljoen euro netto investering van PMV – multiplier > x10

Energie-efficiëntie

ALGEMENE VASTSTELLINGEN

- Veel studiewerk en ontwikkeling nodig voorafgaand aan de mogelijke realisatie van een project, ieder project is uniek en vereist maatwerk
- Inkomsten uit meer rendabele investeringen met een korte terugverdientijd (vb. zonnepanelen, relighting) zijn nodig om de minder rendabele investeringen met een lange terugverdientijd te compenseren (vb. ingrepen in de gebouwschil) => niet enkel kijken naar het laaghangend fruit

Energie-efficiëntie

AANDACHTSPUNTEN FINANCIERING

- Derdepartijfinanciering is niet overal geschikt : professioneel vastgoed met een permanent, voorspelbaar en stabiel gebruik (woonzorgcentra, ziekenhuizen...)
- Complexiteit structurering, contractering, financiering vraagt toch specifieke focus/expertise en een zeker projectgrootte (> 2 mln. euro)
- In de meeste gevallen is directe financiering door de gebouweigenaar meer aangewezen. De ESCO zorgt dan vooral voor de ontzorging en niet voor de financiering

Implementing Partner AFIF

ALTERNATIVE FUELS INFRASTRUCTURE FACILITY (AFIF)

- Onderdeel van de Connecting Europe Facility (CEF) met als doel om bij te dragen aan de Europese Green Deal en de decarbonisatie van transport langs het Trans-European Transport Network (TEN-T) via de uitrol van alternatieve brandstofinfrastructuur.
- Is een vorm van subsidie (tot 30 % van de in aanmerking komende projectkost) die enkel aangevraagd kan worden in combinatie met minimaal 10 % externe financiering van de totale projectkost (via banken of implementing partners)

WAT KOMT IN AANMERKING?

- Elektrische snellaadinfrastructuur (vrachtvervoer, publiek transport, binnen- en scheepvaart, (lucht)haven materieel)
- Waterstoftankstations (vrachtvervoer, publiek transport, binnen- en scheepvaart, (lucht)haven materieel, spoorvervoer)
- LNG tankstations (specifiek voor binnen- en scheepvaart)

EERSTE PROJECT GOEDGEKEURD VOOR FINANCIERING DOOR PMV

Waterstoftankstation van Air Products in Zeebrugge (subsidieaanvraag is nog lopende)

